

SPLOŠNA PRAVILA - POKLICNA MATURA CENE ŠTUPAR – CENTER ZA PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE

ZAKON O MATURE določa vsebino splošne mature in poklicne mature, pravice in obveznosti kandidatov za opravljanje mature oziroma maturitetnih izpitov, sestavo in pristojnosti maturitetnih organov ter postopek in način opravljanja mature. **PRAVILNIK O POKLICNI MATURE** določa pogoje, način in postopek opravljanja poklicne

mature. S pravilnikom se določa tudi način ocenjevanja znanja, imenovanje, sestava ter pristojnosti izpitnih odborov in komisij v šolah. Ta pravilnik ureja tudi sestavo in naloge državne izpitne komisije za poklicno matura in predmetnih izpitnih komisij za poklicno matura. **NAVODILA O IZPITNEM REDU PRI POKLICNI MATURE** določajo izpitni red pri poklicni maturi, ki vsebuje podrobnejšo razčlenitev postopka, načina in pogojev za opravljanje poklicne mature ter nalog izpitnih organov, kar je določeno s pravilnikom o poklicni maturi.

- Poklicna matura je zaključek izobraževanja za vse, ki obiskujejo program srednjega strokovnega izobraževanja - SSI, program poklicno-tehniškega izobraževanja - PTI in program poklicnih tečajev - PT.
- Kandidati z opravljeno poklicno matura pridobijo srednjo strokovno izobrazbo, V. stopnjo izobrazbe.
- Poklicna matura je državni izpit z dvojno kvalifikacijo:
 - je oblika zaključnega izpita, s katero si kandidat pridobi strokovno izobrazbo,
 - daje pravico do nadaljevanja študija v višjih in visokih strokovnih programih brez dodatnih pogojev.
- Poklicni maturanti, ki se želijo vpisati na univerzitetni študij, morajo ob poklicni maturi opraviti še izpit iz posameznega predmeta splošne mature. Vpisa na univerzitetni študij z opravljeno poklicno matura ne omogočajo prav vsi univerzitetni študijski programi, vendar pa velika večina. Različni univerzitetni programi zahtevajo takšen izpit iz različnih predmetov – to je razvidno iz vsakoletnega razpisa za vpis, objavljenega na spletni strani [visokošolske prijavno-informacijske službe](#). Za opravljanje izpita iz posameznega predmeta splošne mature se kandidat prijavi na šolo z gimnazijskim programom v enakih rokih, kot veljajo za splošno matura.
- Kandidati opravljajo poklicno matura na šoli, kjer so zaključili izobraževanje.
- Kandidat brez statusa dijaka lahko opravljajo poklicno matura na svoji bivši šoli v času dveh let. Po preteku dveh let od zaključka izobraževanja, lahko kandidati opravljajo poklicno matura na katerikoli šoli, ki izvaja program, po katerem se je izobraževal.
- Poklicna matura se opravlja iz 4 predmetov, od tega iz dveh predmetov skupnega dela in dveh predmetov izbirnega dela.

OBVEZNI / SKUPNI DEL:

- 1. predmet obsega ustni in pisni izpit iz **slovenščine** oziroma **italijanščine** ali **madžarščine** za pripadnike narodnih skupnosti na narodno mešanem območju;
- 3. predmet obsega pisni in ustni izpit iz **matematike** ali **1. tujega jezika**, lahko tudi 2. tujega jezika na narodno mešanem območju, v skladu z izobraževalnim programom, po izbiri kandidata.

IZBIRNI DEL:

- 2. predmet obsega ustni in pisni izpit iz **temeljnega strokovno-teoretičnega predmeta**;
- 4. predmet predstavlja **izdelek oziroma storitev in zagovor, storitev in zagovor, izdelek in zagovor ali izpitni nastop z zagovorom**.

Če izpit obsega pisni in ustni del, mora kandidat oboje opravljati v istem izpitnem roku. Kandidat, ki je izpit začel, mora izpit končati oziroma oddati izpitno gradivo.

- Koledar [pisnih izpitov](#) določi izpitni odbor skladno s šolskim koledarjem, ki ga določi minister in jih kandidati opravljajo istočasno na vseh šolah v državi. Opravljanje pisnega izpita nadzirata dva nadzorna učitelja, ki nista učitelja predmeta, iz katerega se opravlja izpit. Pisni izpit traja najmanj 90 in največ 120 minut. Trajanje izpita je določeno na vsaki izpitni poli.
- Roke za opravljanje [ustnih izpitov](#) določi izpitni odbor šole v skladu s šolskim koledarjem in letnim delovnim načrtom šole. Ustni izpit se prične, ko predsednik izpitne komisije pozove kandidata, naj si izbere izpitni listek. Kandidat lahko po vpogledu enkrat zamenja izpitni listek, kar ne vpliva na oceno. Kandidat ima pravico, da se 20 minut pripravlja na odgovor. Izpraševalec lahko postavlja kandidatu vprašanja, s katerimi se razčlenjujejo vprašanja z izpitnega listka. Med opravljanjem ustnega izpita enega kandidata se lahko pripravlja naslednji kandidat. Ustni izpit traja največ 20 minut, pri tem ni upoštevana priprava kandidata.
- Predlog [tem za izdelke oziroma storitve](#) pripravijo učitelji, lahko pa tudi kandidati sami. Kandidati lahko predložijo kot temo tudi raziskovalno nalogo.

- Poklicno maturo lahko opravljajo kandidati, ki so:

- uspešno končali 4. letnik srednjega strokovnega izobraževanja,
- uspešno končali 2. letnik poklicno-tehniškega izobraževanja (t.i. sistem 3+2),
- zaključili 4. letnik gimnazije in opravili poklicni tečaj,
- opravili mojstrski izpit.

- Kandidati s posebnimi potrebami opravljajo poklicno maturo po posebnih pravilih, ki jih določi minister, pristojen za šolstvo. Kandidati s posebnimi potrebami k prijavnici priložijo ustrezna dokazila zaradi uveljavljanja prilagoditve izvedbe poklicne mature.

- Poklicna matura v skladu z izpitnim koledarjem, ki ga določi minister, poteka v 3 rokih letno:

- **spomladanskem roku** (maj - junij),
- **jesenskem roku** (avgust - september) in
- **zimskem roku** (februar - marec).

- Izpitni roki za opravljanje mature so določeni z letnim delovnim načrtom zavoda v skladu z izobraževalnim programom, šolskim koledarjem in navodili ministra. Izpitni roki so objavljeni na šoli najkasneje do konca oktobra za tekoče leto.

- V dveh delih v dveh zaporednih rokih, lahko izjemoma opravljajo poklicno maturo:

- udeleženci izobraževanja odraslih – kandidat mora to navesti v prijavi,
- kandidati s posebnimi potrebami, ki imajo odločbo o usmeritvi,
- drugi kandidati, ki jim opravljanje poklicne mature v dveh delih na podlagi utemeljene vloge in priloženih dokazil dovoli Državna komisija za poklicno maturo.

- Poklicna matura se praviloma opravlja v celoti, kar pomeni, da je treba izpite iz vseh štirih predmetov opraviti v enem izpitnem roku (spomladanskem, jesenskem ali zimskem).

- Kandidati se lahko pisno odjavijo od poklicne mature najkasneje 3 dni pred začetkom izpitnega roka.

- Predpreizkus poklicne mature organiziramo brezplačno za vse kandidate zaključnih letnikov. Prijave zbiramo do 15. decembra. Predpreizkus poklicne mature je izveden v marcu. Seznanj nas z vsebino in postopki izvedbe pisnega dela poklicne mature. Šole vsako leto izmenično izvedemo predpreizkus iz 1. ali 3. predmeta (slovenščine, italijanščine, madžarščine ali matematike in tujega jezika).

- Poklicno maturo na šoli vodi izpitni odbor šolske maturitetne komisije za poklicno maturo.

Izpitni odbor sestavljajo: predsednik, namestnik, tajnik in dva člana.

Šolske izpitne komisije, ki jih imenuje ravnatelj, izvajajo ustni del izpita pri 1., 2. in 3. izpitni enoti in izpit pri 4. izpitni enoti, kjer je lahko prisoten tudi zunanji član.

Šolsko izpitno komisijo sestavljajo: predsednik, izpraševalec in član.

- Predmetne izpitne komisije, ki imajo sedež na Državnem izpitnem centru, pripravijo za pisni izpit iz splošno izobraževalnih predmetov poklicne mature izpitne komplete in navodila za ocenjevanje (prva in tretja izpitna enota). Pisni izpit iz splošno izobraževalnih predmetov opravljajo kandidati istočasno na vseh šolah v državi. Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje vsako leto posreduje šolam navodila za pripravo izpita iz druge in četrte izpitne enote pri poklicni maturi.

Izdelek pri pisnem izpitu ocenjuje ocenjevalec, ki je praviloma učitelj tega predmeta na šoli. Na predlog Državne izpitne komisije za poklicno maturo lahko minister določi šole in drugega ocenjevalca, ki dodatno oceni izbrane pisne izpite na izbranih šolah.

Znanje na izpitu se ocenjuje skladno z merili in na način, kot je za posamezne izpitne enote določeno z izpitnim katalogom, ter po postopku, ki ga z prvo in tretjo izpitno enoto določi Državna izpitna komisija za poklicno maturo, za drugo in četrto izpitno enoto pa izpitni odbor šole. Za pripravo in izvedbo poklicne mature je pristojna Državna izpitna komisija za poklicno maturo, ki jo imenuje minister. Sedež ima na Državnem izpitnem centru.

- Ocene za posamezne predmete in splošni učni uspeh kandidata določi izpitni odbor na podlagi meril za določitev ocene za posamezni predmet. Splošni učni uspeh pri poklicni maturi se izrazi kot seštevek ocen vseh izpitnih enot. Ne glede na to, izpitni odbor kandidatu, ki je pri eni izpitni enoti dosegel vsaj 80% točk, potrebnih za pozitivno oceno, določi oceno iz te izpitne enote: zadostno (2), če je pri preostalih treh izpitnih enotah dosegel skupni seštevek ocen najmanj 12, vendar pri nobeni manj kot 3. Kandidatu se trajno prizna pozitivna ocena, dosežena pri 4. izpitni enoti.

Kandidat opravi poklicno maturo, ko je pri vseh izpitnih enotah ocenjen pozitivno.

- Med zlate maturante se uvrščajo tisti poklicni maturanti, ki dosežejo vse možne točke. To so najboljši med najboljšimi. S svojimi uspehi potrjujejo svojo šolo, da dela tako dobro, da lahko dosega največ, kar je mogoče v

njenem programu. Zlati maturanti med najboljše umeščajo tako sebe kot svojo šolo. Izda se jim spričevalo o poklicni maturi s pohvalo.

- Rezultati posameznega izpita so do izdaje spričevala o poklicni maturi oziroma obvestila o uspehu izpitna tajnost.

- Rezultate poklicne mature šola razglasi na slovesen način.

Kandidatom, ki so uspešno opravili poklicno maturo šola izda spričevalo o poklicni maturi.

Kandidatom, ki niso bili uspešni šola izda obvestilo o uspehu z doseženimi ocenami izpitnih enot.

- Kandidat ima pravico, da v treh dneh po tem, ko je bil seznanjen z rezultatom pri poklicni maturi, pisno zahteva vpogled v izpitno dokumentacijo.

Predsednik izpitnega odbora omogoči kandidatu najkasneje v sedmih dneh po vročitvi zahtevka vpogled v izpitno dokumentacijo.

Kandidat lahko vloži ugovor zaradi kršitve predpisanega postopka pri opravljanju izpita. Kandidat lahko vloži tudi ugovor na oceno pri pisnem izpitu, če je prišlo do pisne oziroma računske napake pri ocenjevanju pisne naloge. Obrazložen ugovor v pisni obliki mora predložiti ravnatelju v treh dneh po seznanitvi z oceno. Kandidat, ki je zahteval vpogled v izpitno dokumentacijo, lahko vloži ugovor v dveh dneh po opravljenem vpogledu. Odločitev ravnatelja in ocena komisije sta dokončni.

POZOR!

*Kandidati imajo pri izpitu le pripomočke, dovoljene z izpitnim katalogom in sklepi organov, pristojnih za izvedbo poklicne mature.

*Mobilne telefone morajo kandidati izključiti in obvezno pustiti v garderobi.

*Poleg tega lahko prinesejo v izpitni prostor le nujne osebne predmete, ki jih morajo odložiti na za to pripravljeno mesto.

*Kandidat lahko zamudi začetek pisnega izpita do 30 minut, vendar se v tem primeru predvideni čas izpita ne podaljša.

*Kandidati se zberejo pred izpitnim prostorom 20 minut pred začetkom pisnega izpita in vstopijo v izpitni prostor.

*Zaradi identifikacije mora imeti kandidat na izpitu osebni dokument s fotografijo, ki ga pred začetkom izpita položi na rob mize. V primeru, da dokumenta nima, zabeleži nadzorni učitelj primer v zapisnik, identifikacija pa se opravi naknadno.

*Prvih 30 minut po začetku pisnega izpita in praviloma zadnjih 15 minut pred iztekom časa, določenega za pisni izpit, ne sme noben kandidat zapustiti izpitnega prostora, prav tako ne med odmorom med 1. izpitno polo in 2. izpitno polo.

*Kandidat lahko odda svoj izdelek pred iztekom časa, določenega za izpit in zapusti prostor, razen zadnjih 15 minut pred zaključkom izpita. To stori tako, da ne moti izpitnega reda.

*Kandidatu, ki krši določila izpitnega reda, pristojni organ (nadzorni učitelj, predsednik IO ŠMK) sme izreči naslednja ukrepa: opomin in prepoved opravljanja izpita oziroma nadaljevanja izpita.

*Najkasneje 3 dni pred začetkom ustnih izpitov je objavljen na oglasni deski ali drugem dostopnem mestu imenski raspored ter čas opravljanja ustnega izpita za kandidate pri določenem predmetu.

Vse informacije glede poklicne mature dobite pri tajniku poklicne mature.

Vsem udeležencem želimo uspešen zaključek šolanja.

Vaš uspeh je naš uspeh.

IZPITNI ODBOR ZA POKLICNO MATURO
Cene Štupar – Center za permanentno izobraževanje

Zapisala:
Alida Šuligoj

Ljubljana, 2007